

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2915
Tarih: 25.03.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

21 Mart 1992'de 140'a yakın kişinin ölmesine, yüzlerce kişinin yaralanmasına ve büyük bir göç dalgasına neden olan Şırnak ve Cizre Newroz olaylarının aydınlatılması için Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını tutuklu Şırnak Milletvekili Sayın Faysal SARIYILDIZ isteği doğrultusunda arz ve talep ederiz.

Pervin BULDAN

BDP Grup Başkanvekili

Iğdır Milletvekili

GEREKÇE

Tarihi bin yıllara dayanan Newroz, başta Ortadoğu coğrafyası olmak üzere bazı Asya ülkelerinde bulunan farklı etnik gruplar tarafından farklı anlamlar yüklenerek kutlanmaktadır. Ortadoğu'nun kadim halklarından biri olan Kürtler de halkların özgürlük istemini simgeleyen Newroz'u baharın müjdeleyicisi, zulüm ve zorbalıklardan kurtuluş, özgürleşme ile barış ve adalet gibi anlamlar yükleyerek kutlamıştır.

Kürtlerin 1980 öncesi daha çok tarihi ve kültürel bir tema ile kutladığı Newroz kutlamaları, bölgede süren çatışmalı ortama paralel olarak 1990'lı yıllardan sonra politik bir muhteva ile insanları bir araya getirmiştir. Tarihi ve kültürel motiflerin yanı sıra politik içerik ile kutlanmaya başlanan Newroz Bayramı'na devlet güçlerinin müdahalesi oldukça sert olmuştur.

Türkiye'de 30 yılı aşkın süredir devam eden çatışmalı ortamın en kanlı ve trajik olaylarından biri 21 Mart 1992 tarihinde Cizre ve Şırnak'ta meydana geldi. Newroz kutlamalarında halk, devletin sert ve acımasız müdahalesine maruz kaldı. 1992 yılında Şırnak ve Cizre'de yapılacak kutlamanın kitlesel olacağını bilen dönemin devlet erkânı, yaygınlaşan ve politikleşen bu güne dair 'üst düzeyde önlem' aldı. 21 Mart akşamı Şırnak kent merkezi adeta bombalandı. 3 gün boyunca çatışmalar yaşandı. Bilanço 38 kişi ölü, 120 kişi de yaralıydı. 1992 Newroz'u'n da Şırnak gibi savaş alanına dönen diğer bir yer de Cizre İlçe merkezi oldu. Nur, Cudi ve Yafes mahallelerinden de müzik ve halaylar eşliğinde toplanan insanlar, Newroz alanı olan Cizre mezarlığına gitmek üzere yürüyüşe geçti. Nusaybin Caddesi'ne gelindiğinde askerler ve polisler kitlenin daha fazla ilerlemesine izin vermedi. Tüm girişimlere rağmen polis ve asker, halkın yürümesine izin vermezken yürümek isteyen kitleye ateşli silahlar ile müdahale etti. Açılan ateş sonucu resmi rakamlara göre biri gazeteci toplam 57, gayri resmi rakamlara göre ise 94 kişi yaşamını yitirdi.

Cizre ve Şırnak'ta yaşananların uluslar arası kamuoyu tarafından duyulması üzerine Almanya, "sivil Kürt halkına ateş açıldığı" gerekçesiyle Türkiye'ye silah sevkiyatını durdurdu. Halkın Emek Partisi'ne mensup dönemin 14 Kürt parlamenter, Birleşmiş Milletler'e konuyla ilgili Türkiye'yi şikayet edince, BM olayların incelenmesi için bir komisyon oluşturdu. Bu komisyonun 15 Nisan 1992'de yayımladığı rapora göre güvenlik güçleri sivil halkın bulunduğu alanları 20 saat boyunca taradığı yönünde tespit yapıldı.

Bu tür olaylarda devlet görevlileri aleyhine yürütülen soruşturmaların aşırı uzun olmasına bağlı olarak zaman aşımı ile davaların düşmesi ve soruşturma dosyalarına ulaşmanın mümkün olmaması, insan hakları ihlallerinden sorumlu güvenlik güçleri mensuplarına fiili bir cezasızlık sağlıyor. Şırnak ve Cizre'de 100'ü aşkın insanın ölmesine neden olan olaylar ile ilgili herhangi bir soruşturma açılmazken,

yaşanan ölüm ve yaralamalar ile ilgili hazırlanması gereken tutanaklar ya hazırlanmamış ya da eksik de olsa hazırlanan tutanaklar dosyalara bırakılmamıştır.

"Geçmiş"te yaşanan karanlık ve kanlı olayların aydınlatılması ve sorumlulardan hesap sorulması geleceğin demokratik inşasına katkı sunacaktır. Geçmişle yüzleşmek "halkların birbirini suçlaması ve ayrılığı derinleştirmek" değildir. Kürt halkının toplumsal hafızasında derin yaralar açan bu tür olayların aydınlatılması halkların birbirine olan güveninin tesisini sağlayacağı gibi toplumsal dayanışmayı da güçlendirecektir.

Bu açıdan 140'a yakın kişinin ölmesine, yüzlerce kişinin de yaralanmasına ve büyük bir göç dalgasına zemin sunan Şırnak ve Cizre Newroz olaylarının aydınlatılması için açılacak olan Meclis araştırması mağdurlar ve öldürülenlerin yakınları için hesap sorma olanağı sunacak. Yıllardır Kürt siyasal hareketinin mensupları ve demokratik kesimler tarafından önerilen Hakikatleri Araştırma Komisyonu'nu da toplumsal güvenin sağlanmasında önemli bir adımı olacağı bilinmektedir. Kürt halkının tarihsel hafızasında asla silinmeyecek olan her iki katliamın aydınlatılması için de bir an evvel Hakikatleri Araştırma Komisyonu kurulmalıdır. Her iki katliamla ilgili soruşturmaların yeniden başlayabilmesi, faillerin tespiti, kapsamlı bir soruşturmanın yürütülmesi, soruşturma ve yargılama safhalarında mağdurların ve yakınlarının aktif bir biçimde yer alabilmesi için konu hakkında Meclis Araştırmasının açılması önem arz etmektedir.

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI**

Sayı: 405

30.06.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

BDP Grubu adına verilen tüm Meclis Araştırma Önergelerini üstleniyoruz.
Gereğini arz ederim.

İdris BALUKEN
Bingöl Milletvekili
HDP Grup Başkanvekili

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR